

طراحی راهبردهای بهینه توسعه پایدار گردشگری کشاورزی مطالعه موردی استان - های ساحلی دریای خزر

مریم محمودی^۱، محمد چیدری^۲، خلیل کلانتری^۳، عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری^۴

^۱ دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس. ^۲ استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس. ^۳ استاد گروه اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران. ^۴ دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تربیت مدرس.

گردشگری کشاورزی در برخی از مناطق روستایی ایران به تدریج در حال توسعه می‌باشد. اما توسعه غیر برنامه‌ریزی شده این نوع از گردشگری می‌تواند به نتایج منفی و نامطلوبی بیانجامد. جهت موثرتر اجرا شدن این نوع از گردشگری روستایی، این مطالعه با استفاده از تحلیل SWOC و QSPM وضعیت موجود گردشگری کشاورزی را در استان‌های حاشیه دریای خزر با دیدگاه مدیریت راهبردی مورد بررسی و استراتژی‌های مناسب جهت توسعه پایدار این نوع از گردشگری را مورد شناسایی و اولویت‌بندی قرار داده است. داده‌های لازم به منظور تعیین محیط داخلی و خارجی توسعه پایدار گردشگری کشاورزی با استفاده از مصاحبه با دوازده نفر از کارشناسان گردشگری روستایی و کارشناسان فنی بخش کشاورزی شاغل در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان جهاد کشاورزی ایران جمع‌آوری شد. در مراحل بعدی دو نوع پرسشنامه با استفاده از عوامل داخلی و خارجی و استراتژی‌های شناسایی شده تدوین و توسط کارشناسان بخش کشاورزی شاغل در سازمان جهاد کشاورزی و مدیریت جهاد کشاورزی استان‌های گیلان، مازندران و گلستان و همچنین کارشناسان شرکت کننده در مصاحبه اولیه به منظور وزن‌دهی به عوامل SWOC و اولویت‌بندی استراتژی‌های شناسایی شده تکمیل شد. نتایج نشان داد که استراتژی‌های محافظه‌کارانه مناسب‌ترین استراتژی‌ها به منظور توسعه پایدار گردشگری کشاورزی در مناطق مورد مطالعه بوده که این استراتژی‌ها بر تدوین رهیافتی برای بازاریابی خدمات گردشگری کشاورزی، ارتقا کیفیت زیرساختارها و افزایش دسترسی به فناوری‌ها، تشویق جوامع محلی به مشارکت و تقویت آنها از طریق آموزش در رابطه با کارآفرینی، بازاریابی و مدیریت گردشگری پایدار کشاورزی و سرمایه‌گذاری در گردشگری کشاورزی و تشویق NGOها و بخش خصوصی به مشارکت تاکید دارند.

واژه‌های کلیدی: گردشگری پایدار کشاورزی، برنامه‌ریزی راهبردی، تحلیل SWOC، QSPM.